

Таким чином, психологічне здоров'я характеризує процес і результат нормального розвитку суб'єкта, межі становлення його індивідуальності відповідно для конкретного віку конкретної людини в сприятливих умовах. Психологічне здоров'я становить собою динамічну сукупність властивостей і якостей людини, що забезпечує гармонію між потребами особи і суспільства, орієнтацію особи на реалізацію своїх життєвих цілей.

Список використаних джерел

1. Адлер А. Наука жить: пер. с англ. Киев: Port-Royal, 1997. 288 с.
2. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М.: Прогресс, 1994. 480 с.
3. Франкл В. Человек в поисках смысла: пер. с англ. М.: Прогресс, 1990. 372 с.
4. Дубровина И. В. Практическая психология в лабиринтах современного образования: монография. М.: Моск. психол.-соц. ун-т, 2014. 464 с.
5. Дубровина И. В. Психическое и психологическое здоровье в контексте психологической культуры личности // Вестник практической психологии образования. 2009. № 3. С. 17–21.

Харченко Наталія Петрівна,

старший викладач кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Малахова Вікторія Вікторівна,

курсант навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРАВОВИХ АКТІВ УКРАЇНИ

Концепції, стратегії, доктрини, плани, програми нині відіграють важливу роль в упорядкуванні суспільних відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства та функціонування державних інституцій. Здебільшого вони вирізняються від «класичних» нормативно-правових актів як за формою, змістом, так й за порядком ухвалення та розроблення. Попри їх вагоме значення в механізмі правового регулювання, а також в правотворчій політиці України, слід визнати недостатній рівень їх дослідження в правовій доктрині України. Зважаючи на методологічну роль теорії держави та права, головним завданням якої є формування понятійно-категоріального апарату юридичних наук, а також розкриття особливостей правової природи різних феноменів, явищ, процесів та категорій, вважаємо за необхідне дослідити й окремі аспекти стратегічних правових актів, зокрема їх класифікацію.

Вагоме значення у розумінні цієї проблематики мають загальнотеоретичні праці С. Д. Гусарева, А. М. Завального,

Ю. Є. Максименко, О. В. Мінченко, М. М. Пендюри, О. Д. Тихомирова, О. О. Тихомирова, О. В. Тюріної та інших, в яких розкриваються теоретико-правові засади інститутів нормативно-правових актів, правотворчості та правового регулювання. Не менш важливу роль у пізнанні правової природи цих актів мають й галузеві наукові розвідки, особливо адміністративно-правові. Це зумовлено тим, що тривалий час упорядкування суспільних відносин у сфері національної безпеки України здійснюється саме за допомогою стратегічних правових актів. Нині ж спектр сфер їх застосування значно розширився.

Однак в жодному з чинних нормативно-правових актів не визначено перелік, особливості та ієрархія як нормативно-правових актів, так й стратегічних правових актів. Вирішення цієї прогалини в законодавстві не знаходить також свого відображення у відповідних законопроектах. І навіть щорічне збільшення кількості стратегічних правових актів у вітчизняному законодавстві, розширення сфер суспільного та державного життя, які упорядковуються такими актами, не сприяє активізації правотворців. Ситуація ускладнюється також й тим, що відсутні широкі наукові дискусії у вітчизняній правовій доктрині щодо цього.

Отже, з метою розкриття питання класифікації стратегічних правових актів вважаємо за необхідне окреслити концептуальні засади, що зумовлюють авторське бачення їх місця й значення у правовій доктрині та вітчизняній системі законодавства. Зокрема, стратегічні акти:

1) є самостійною правовою категорією та предметом дослідження загальнотеоретичної науки, а також важливим елементом системи законодавства України;

2) є особливими, нетрадиційними правовими актами, а також засобами правового регулювання;

3) здебільшого є взаємопов'язаними та взаємозалежними між собою, так як кожен з них виконує різну роль у механізмі правового регулювання;

4) зумовлюють розроблення та ухвалення нових як стратегічних, так й «класичних» нормативно-правових актів;

5) переважно ухвалюються «пакетом» від загального стратегічного правового акту, де закріплюються концептуальні засади правового регулювання тієї чи іншої сфери суспільних відносин, мета, напрями, завдання державного та суспільного розвитку (Основи державної політики, Доктрина, Концепція, Щорічні послання тощо), до «конкретизуючих» правових актів, де визначаються механізм, процедура та строки реалізації концептуальних положень (Стратегія, Програма, План дій тощо);

6) не мають нормативно уніфікованої ієрархії та моделі взаємозв'язку;

7) не впливають на виникнення суб'єктивних прав, не накладають юридичних обов'язків, не визначають заходів юридичної відповідальності, не змінюють правового статусу суб'єктів і не є

підставою для виникнення, зміни або припинення правовідносин, але ухвалюються відповідно до законодавства, на підставі тих норм і принципів правотворчості, які використовуються при прийнятті усіх «класичних» нормативно-правових актів, а також в межах компетенції суб'єктів правотворчості, включаючи вищі органи державної влади;

8) не мають науково узгодженої юридичної категорії та легальної дефініції, що сприяє плюралізму наукових підходів щодо назви таких актів («доктринальні акти», «програмні документи», «концептуальні акти», «акти програмно-директивного характеру», «квазінормативні акти», «стратегічні правові акти», стратегічні акти»);

9) характеризуються часто-густо невідповідністю назви стратегічного правового акту зі змістом правових норм, які містяться у ньому, тобто не враховуються особливості та мета конкретного стратегічного правового акту, а також підпорядкованість між різними стратегічними актами, адже, попри назву нормативно-правового акту, стратегічний акт має, насамперед, визначати напрями, цілі, завдання державного чи суспільного розвитку в конкретній сфері;

10) здебільшого відповідальними за реалізацією стратегічних правових актів є ті органи державної влади, які їх не ухвалювали (наприклад, Кабінет Міністрів України має забезпечувати реалізацію норм загальнодержавних програм, ухвалених Верховною Радою України чи щорічні Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України» тощо) [3–4].

Аналіз наукових джерел у цій сфері дозволяє констатувати, що здебільшого вчені, надаючи характеристику різним стратегічним правовим актам, групують їх лише за одним критерієм – назва стратегічного правового акту. Відповідно до цього критерію стратегічні правові акти класифікуються на доктрини, стратегії, концепції, програми, плани тощо.

У зв'язку з чим важливою є класифікація, запропонована І. Берназюк, хоча й стосується винятково стратегічних актів Верховної Ради України. Так, дослідниця вважає, що стратегічні акти Верховної Ради України «... доцільно класифікувати за джерелом закріплення на: 1) акти, які визначені в Конституції України (коаліційна угода, засади, основи); 2) акти, визначені в законах України (декларації, заяви, звернення); 3) акти, правовий статус яких не визначений конституційним законодавством України (стратегії, концепції), а також спеціальні акти, прийняті спільно з іншими суб'єктами владних повноважень (наприклад, Універсал національної єдності)» [3, с. 158].

Екстраполюючи вищезазначені положення на предмет дослідження, а також враховуючи викремлені особливості стратегічних правових актів як виду нормативно-правових актів, вважаємо за можливе запропонувати таку їх класифікацію:

1) за суб'єктами створення: стратегічні правові акти Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів

України, центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів і посадових осіб місцевого самоврядування тощо;

2) за формою закріплення: закони, укази, постанови, накази;

3) за територією дії: загальні, обов'язкові для виконання на всій території держави; відомчі, норми яких поширюються на організації та осіб, що перебувають у системі службового підпорядкування відповідного міністерства, відомства; місцеві, дія яких обмежується територією відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

4) за часом дії: постійні, тимчасові;

5) за простором: екстериторіальні та територіальні;

6) за строком дії: довгострокові, середньострокові та короткострокові;

7) за порядком ухвалення: видані одноособово (указ Президента України), прийняті колегіально (постанова Кабінету Міністрів України);

8) за назвою: доктрини, стратегії, концепції, програми, плани;

9) за сферами регулювання суспільних відносин: екологічній, економічній, оборонній та національній безпеки, воєнній, інформаційній;

10) за характером спеціалізованих норм: акти-декларації, акти-концепції, акти-стратегії тощо;

11) за цільовим призначенням: декларативні, програмні, коцептуальні тощо.

Список використаних джерел

1. Харченко Н. П. Стратегічні правові акти в Україні: плюралізм наукових підходів. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 4. С. 48–51.

2. Харченко Н. П. Стратегические акты Украины: понятие и особенности. *Legea Se Viata*. 2020. № 3 (339). С. 70–73.

3. Берназюк И. Стратегічні акти Верховної Ради України: поняття, види та особливості. Підприємство, господарство і право. 2017. № 1. С. 153–158

Христюк Оксана Сергіївна,

викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ;

Луценко Лілія Леонідівна,

курсант навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ

КОНФЛІКТОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА КУРСАНТІВ У ВНЗ МВС ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Реформування всієї правоохоронної системи держави вимагає перш за все переоцінку та перебудову складових професійної підготовки фахівців, які покликані забезпечувати охорону, дотримання та відновлення прав та свобод громадян в різних ситуаціях повсякденного життя сучасного українського суспільства. У сучасному суспільстві людина знаходиться в центрі різноманітних взаємозв'язків. В ході цієї